

Dokument z posiedzenia

B8-0679/2017

11.12.2017

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie sytuacji w Afganistanie
(2017/2932(RSP))

Bodil Valero
w imieniu grupy Verts/ALE

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji w Afganistanie
(2017/2932(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie sprawozdania i rezolucje w sprawie Afganistanu, w szczególności rezolucję z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie negocjacji dotyczących umowy o współpracy na rzecz partnerstwa i rozwoju między UE a Afganistanem¹ oraz rezolucję z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie Afganistanu, w szczególności zabójstw w prowincji Zabul²,
- uwzględniając umowę o współpracy między UE a Afganistanem na rzecz partnerstwa i rozwoju podpisaną w dniu 18 lutego 2017 r.,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie elementów strategii UE wobec Afganistanu (JOIN(2017)0031),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 16 października 2017 r. w sprawie Afganistanu,
- uwzględniając sprawozdanie sekretarza generalnego ONZ z dnia 15 września 2017 r. w sprawie sytuacji w Afganistanie i jej wpływu na pokój i bezpieczeństwo na świecie,
- uwzględniając sprawozdanie misji wspierającej Organizacji Narodów Zjednoczonych w Afganistanie (UNAMA) z marca 2017 r. pt. „Walka Afganistanu z korupcją: inne pole bitwy”,
- uwzględniając raport specjalnego sprawozdawcy Narodów Zjednoczonych ds. praw człowieka osób wewnątrznie przesiedlonych z dnia 12 kwietnia 2017 r. dotyczący jego misji w Afganistanie,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie Afganistanu, w tym rezolucję nr 2344 (2017) z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie odnowionego mandatu UNAMA,
- uwzględniając komunikaty prasowe Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie Afganistanu, w szczególności komunikaty z dnia 31 lipca, 2 sierpnia i 17 października 2017 r.,
- uwzględniając zeznania specjalnego amerykańskiego inspektora generalnego ds. odbudowy Afganistanu przed Podkomisją Bezpieczeństwa Narodowego w dniu 1 listopada 2017 r.,
- uwzględniając brukselską konferencję w sprawie Afganistanu z dnia 5 października 2016 r., współorganizowaną przez Afganistan i UE, a także komunikat prasowy

¹ Dz.U. C 65 z 19.2.2016, s. 133.

² Dz.U. C 366 z 27.10.2017, s. 129.

Komisji z dnia 5 października 2016 r. pt. „Brukselska konferencja w sprawie Afganistanu: stałe międzynarodowe wsparcie dla politycznej i gospodarczej stabilności i rozwoju Afganistanu”,

- uwzględniając sprawozdanie prokurator Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) z 14 listopada 2016 r. w sprawie wstępnych czynności dochodzeniowych,
 - uwzględniając Konwencję ONZ z 1951 r. dotyczącą statusu uchodźców oraz protokołów do tej konwencji z 1967 r.,
 - uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000) z dnia 31 października 2000 r. w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa,
 - uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO) z dnia 23 sierpnia 2017 r. dotyczące informacji o krajach pochodzenia pt. „Afganistan: główne wskaźniki społeczno-ekonomiczne, ochrona ze strony państwa i mobilność w Kabulu, Mazar-i Sharif i Heracie”,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że od czasu rozpoczęcia 16 lat temu interwencji wojskowej NATO pod przewodnictwem USA przeciwko Al-Kaidzie i talibom w Afganistanie nie osiągnięto ani pokoju, ani trwałego rozwoju, pomimo znacznych postępów, jeśli chodzi o dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej i edukacji, wzmocnienie pozycji kobiet oraz wzrost średniej długości życia o 15 lat;
- B. mając na uwadze, że według ostatniego sprawozdania Tadamichiego Yamamoto, specjalnego przedstawiciela Sekretarza Generalnego ONZ ds. Afganistanu i szefa UNAMA, rebelia talibów rozszerza się coraz bardziej; mając na uwadze, że sytuację w kraju pogarszają głęboko zakorzenione napięcia polityczne i społeczne oraz trudności gospodarcze związane z reintegracją powracających codziennie tysiące uchodźców afgańskich i wielu młodych Afgańczyków wkraczających na rynek pracy;
- C. mając na uwadze, że według ONZ korupcja w Afganistanie osłabia legitymizację państwa, co stanowi poważne zagrożenie dla trwałego rozwoju, gdyż uniemożliwia powstanie prawdziwej gospodarki, a także leży u podstaw problemu bezkarności, który sam w sobie stanowi najważniejszy aspekt obecnych wyzwań w zakresie praw człowieka;
- D. mając na uwadze, że Afganistan jest jednym z najbiedniejszych krajów na świecie, a jego wzrost gospodarczy znalazł się w zastoju od czasu wycofania większości międzynarodowych sił bezpieczeństwa w 2014 r.; mając na uwadze, że gospodarka jest w znacznym stopniu zależna od zagranicznego wsparcia ekonomicznego i co najmniej 60 % budżetu państwa finansowane jest ze środków międzynarodowej pomocy rozwojowej;
- E. mając na uwadze, że według specjalnego sprawozdawcy Narodów Zjednoczonych ds. praw człowieka osób wewnątrznie przesiedlonych w Afganistanie żyje ponad 1,8 mln osób wewnątrznie przesiedlonych w wyniku konfliktu, przy czym w 2016 r. odnotowano rekordową liczbę 650 000 osób, które uciekły do innych regionów kraju w

poszukiwaniu bezpieczeństwa, co daje średnio 1 500 osób dziennie; mając na uwadze, że według przewidywań tendencja ta nasili się w 2017 r.; mając na uwadze, że uchodźcy, którzy pod przymusem wracają do kraju – głównie z Pakistanu, gdzie przebywa 1,7 mln zarejestrowanych uchodźców, i z Iranu, gdzie przebywa około 1 mln zarejestrowanych uchodźców, ale również z państw członkowskich – nakładają dodatkową odpowiedzialność na rząd Afganistanu, w czasie gdy instytucjom krajowym całkowicie brakuje zdolności do radzenia sobie z wyzwaniem humanitarnym;

- F. mając na uwadze, że prokurator MTK Fatou Bensouda ogłosiła w dniu 3 listopada 2017 r., iż zwróci się do sędziów Trybunału o wszczęcie dochodzenia w sprawie możliwości popełnienia przez talibów, władze afgańskie i siły zagraniczne zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości w Afganistanie od dnia 1 maja 2003 r., kiedy to Afganistan stał się członkiem MTK;
- G. mając na uwadze, że według sprawozdania specjalnego inspektora generalnego ds. odbudowy Afganistanu w ostatnich miesiącach talibowie opanowali tereny na wschodzie kraju, około 43 % okręgów w Afganistanie pozostaje pod ich kontrolą lub od sierpnia 2017 r. toczą się o nie walki, a Daisz odpowiada za co najmniej sześć samobójczych zamachów bombowych na szyitów w minionym roku;
- H. mając na uwadze, że grupy etniczne obejmujące szyicką społeczność Hazarów, sikhów i hinduistów spotykają się z poważną dyskryminacją społeczną ze strony sunnickiej większości, co w połączeniu z faktem, że społeczeństwo afgańskie w dużej mierze opiera się na strukturze klanowej i przynależności etnicznej, stanowi ogromny problem dla już będących w trudnej sytuacji przesiedleńców i osób powracających z Iranu, UE i USA, ponieważ często są one przenoszone na obszary, na których nie mają żadnych powiązań społecznych lub etnicznych i w związku z tym narażone są na stygmatyzację i trudności; mając na uwadze, że w minionym roku ataki terrorystyczne przypisywane talibom lub Państwu Islamskiemu stale się nasilały i coraz częściej były wymierzone również przeciwko mniejszości szyickiej, oraz mając na uwadze, że zamachowcom udało się popełnić przestępstwa nawet na terenie pilnie strzeżonej specjalnej strefy bezpieczeństwa w Kabulu, gdzie znajduje się większość ambasad i organizacji międzynarodowych; mając na uwadze, że opieka zdrowotna i sektor medyczny znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji w wyniku ciągłych ataków na szpitale, pracowników medycznych i pacjentów, co stanowi poważne naruszenie międzynarodowego prawa humanitarnego;
- I. mając na uwadze, że według ONZ sytuacja w zakresie bezpieczeństwa pogarsza się w całym Afganistanie, lecz jest szczególnie trudna w centralnych i południowych regionach, gdzie liczba ofiar śmiertelnych wśród ludności cywilnej jest najwyższa w kraju, gdzie w pierwszych dziewięciu miesiącach 2017 r. odnotowano ponad 8 000 ofiar cywilnych, i gdzie, jak zauważa ONZ, występuje „niepokojąca tendencja” do popełniania umyślnych zabójstw przywódców religijnych, osób cywilnych uważanych za zwolenników afgańskiego rządu lub krajowych sił bezpieczeństwa i pracowników wymiaru sprawiedliwości;
- J. mając na uwadze, że według doniesień pakistański minister spraw zagranicznych Khawaja Asif oświadczył, iż wpływ Pakistanu na afgańskich talibów zmniejsza się w wyniku przeniesienia ich baz na afgańską stronę granicy, natomiast afgański rząd w

dalszym ciągu utrzymuje, że jego sąsiedzi, zwłaszcza Pakistan, ale także Rosja i Iran, wspierają rebeliantów;

- K. mając na uwadze, że w ogłoszonej niedawno strategii wobec Afganistanu prezydent Trump zatwierdził rozmieszczenie wielu tysięcy dodatkowych żołnierzy amerykańskich i większe wykorzystanie amerykańskich sił wojskowych do wsparcia operacji sił afgańskich w celu odbicia zdobyczy talibów i zmuszenia rebeliantów do rozmów pokojowych z rządem afgańskim;
- L. mając na uwadze, że na brukselskiej konferencji w sprawie Afganistanu w październiku 2016 r. społeczność międzynarodowa zobowiązała się do przekazania 13,6 mld EUR na wsparcie finansowe dla Afganistanu, z czego 5 mld pochodzi z UE i jej państw członkowskich, co czyni UE jako całość największym partnerem we współpracy na rzecz rozwoju Afganistanu, kraju, w którym w 2017 r. około 9,3 mln ludzi, z czego 5,3 mln stanowią dzieci, potrzebuje pomocy humanitarnej, co oznacza wzrost o 13 % w porównaniu z rokiem 2016;
 - 1. z zadowoleniem przyjmuje wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa w sprawie elementów strategii UE wobec Afganistanu jako wskaźnik znaczenia, jakie cała UE przywiązuje do rozwiązania konfliktu i długoterminowego rozwoju Afganistanu;
 - 2. wyraża poważne zaniepokojenie z powodu trwającego konfliktu zbrojnego i wynikającego zeń ogólnego braku stabilności w Afganistanie, oraz apeluje do państw członkowskich, by nie odsyłały przymusowo obywateli afgańskich do Afganistanu, dopóki panuje tam taka sytuacja; sprzeciwia się istniejącej nieformalnej umowie o readmisji z Afganistanem („Wspólna droga naprzód”), która ustanawia ramy współpracy w zakresie readmisji i o której zdecydowano bez należytego nadzoru parlamentarnego i kontroli demokratycznej oraz bez sprawdzenia przez UE i jej państwa członkowskie sytuacji i warunków osób, które pod przymusem wracają do Afganistanu;
 - 3. podkreśla znaczenie dalszej pomocy dla Afganistanu i z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie finansowe potwierdzone przez UE i państwa członkowskie na konferencji w Brukseli; wzywa w szczególności do wspierania inicjatyw mających na celu zaspokojenie najpilniejszych potrzeb osób wewnątrznie przesiedlonych i uchodźców powracających do kraju; zwraca uwagę na złożoną przez UE obietnicę zwalczania oszustw finansowych związanych ze środkami unijnymi wydatkowanymi w Afganistanie oraz oczekuje także ścisłej kontroli wypłat dokonanych w przeszłości;
 - 4. wzywa UE i państwa członkowskie, aby nadały inicjatywom antykorupcyjnym z Afganistanem priorytetowe znaczenie w celu wsparcia wysiłków pokojowych, które obejmą wszystkie zainteresowane strony i integrację regionalną;
 - 5. z zadowoleniem przyjmuje dalszy nacisk UE na wzmocnienie roli i praw kobiet afgańskich oraz dostrzega potrzebę szkolenia funkcjonariuszek policji, gdyż kobiety w społeczeństwie obywatelskim są szczególnie narażone na przemoc i złe traktowanie, a funkcjonariusze policji mają swój udział w ciągłym szykanowaniu kobiet na ulicy;
 - 6. wzywa rząd Afganistanu do zwiększenia pluralizmu politycznego, zapewnienia

większej rozliczalności oraz aktywnego zwalczania kultury korupcji i nepotyzmu; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zwłaszcza ustanowienie w czerwcu 2016 r. centrum sądownictwa antykorupcyjnego, które ma prowadzić dochodzenia i ścigać poważne przypadki korupcji oraz podjąć kroki zmierzające do prowadzenia rekrutacji w sektorze usług publicznych opartej na osiągnięciach zawodowych oraz do wprowadzenia deklaracji majątkowych urzędników;

7. z zadowoleniem przyjmuje niedawne przystąpienie Afganistanu do Partnerstwa na rzecz Otwartego Rządu oraz jego członkostwo w Inicjatywie przejrzystości w branżach wydobywczych; wzywa rząd do wzmoczenia wysiłków w celu ochrony istotnych zasobów publicznych, takich jak grunty i minerały, przed ich eksploatacją przez sieci przestępcze i rebeliantów;
8. odnotowuje zalecenia zawarte w sprawozdaniu UNAMA, przede wszystkim konieczność wdrożenia przez rząd już podjętych reform, takich jak zmieniony kodeks karny, w celu ustanowienia przejrzystego i skutecznego systemu zarządzania publicznego, oraz ustanowienia niezależnego sekretariatu do walki z korupcją w ramach rządu;
9. zwraca ponadto uwagę na apel UNAMA o stałe wsparcie i pomoc ze strony wspólnoty międzynarodowej dla działań antykorupcyjnych rządu afgańskiego oraz wzywa rząd, aby zwiększył krajowe zdolności do odzyskania skradzionego mienia z pomocą takich programów jak inicjatywa na rzecz odzyskiwania skradzionych dóbr prowadzona przez Grupę Banku Światowego i Biuro NZ ds. Narkotyków i Przestępczości;
10. wzywa rząd afgański do podjęcia dalszych kroków, aby wyeliminować tortury i złe traktowanie więźniów, oraz do ratyfikowania protokołu fakultatywnego do konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur;
11. z zadowoleniem przyjmuje decyzję prokurator MTK o wszczęciu dochodzenia w sprawie możliwości popełnienia w Afganistanie od 2003 r. zbrodni przeciwko ludzkości oraz wzywa wszystkie rządy, których wojska uczestniczyły w dowodzonej przez NATO misji Międzynarodowych Sił Wsparcia Bezpieczeństwa (ISAF) lub międzynarodowej koalicji wspierającej „wojnę z terroryzmem”, do pełnej współpracy z MTK w prowadzonym przezeń dochodzeniu;
12. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji rządowi i parlamentowi Afganistanu, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie i Komisji.